

Første Afdeling.

Familieforhold, Skolegang, Tyendeforhold og Umyndighedsforhold, samt Værnepligt.

Femte Kapitel.

Om Umyndige og Mindreaarige, samt om Bestyrelsen af Umyndiges Midler.

1. Saavel Mandspersoner som ugifte Qvinder ere umyndige indtil deres 18de Aar, fra dette Tidspunkt af indtil det 25de Aar myndige under Kurator og med det fyldte 25de Aar fuldmyndige. (D. L. 3 -17 og Lov af 29 December 1857). - Forhen vare ugifte Qvinder i Regelen stedse umyndige, men dette er nu forandret ved foran anførte Lov, der fra 1 Mai 1858 at regne tillægger dem samme Rettighed over deres Gods m. v. som ellers efter Loven tilkommer Mandspersoner. En Enke antages at være myndig uden Hensyn til hendes Alder, og kan selvstændigt bestyre sit Gods; dog har det hidtil været almindelig antaget, at hun til Kontrakter af nogen Vigtighed behøvede en selvvalgt Laugværger Raad og Underskrift. Men ogsaa denne Formalitet synes nu i Analogie med Loven af 29 December 1857 at maatte bortfalde; dog er det, saalænge dette Spørgsmaal ikke er definitiv afgjort, raadeligst at iagttage den ældre Bestemmelse.

2. Den Umyndige kan ikke retsgyldig paadrage sig nogen Gældsforpligtelse, og i det Hele taget ikke paa egen Haand indgaae nogen Contract eller Accord af Vigtighed; men staaer i Eet og Alt under Værgemaal.

Umyndige Børns Værge efter Moders Død er Fader. Efter Faders Død er Broder, som har endt sine fulde fem og tyve Aar. Er der flere Brødre, Fuldbrodre til de Umyndige, da er den nærmest til at være Værge, som er ældst. Men ere de Halvbrødre, da skal den være Værge, som er næst paa fædrene Side. Er ikke Broder til, da er Farfader næst til at værge. Er ei Farfader, da er Morfader næste Værge. Er ei han, da er Morbroder. Er ingen af dem til, da skal den næste i Byrd være Værge. Faderens Frænder ere nærmere til at være Værge end mødrene Frænder, om de ere lige nær i Byrd og ville vel værge. - Men er det venteligt, at nogen født Værge skulde ilde værge, eller er uvederhæftig, eller ingen født Værge er til, da sætter Øvrigheden med Overformyndernes Samtykke, hvor de

ere forordnede, dem til Værge, som de sikkert Børnegodset kunne betro, saasom de agte selv at svare til (D. L. 3 - 17 - 2).

Værgen maa have fyldt sine 25 Aar (D. L. 3 - 17 - 8). og simple Tjenestekarle, Mindremænd, eller Umyndiggjorte kunne ikke være Værger. (3 - 17 - 13). - Den fødte Værge maa derhos, for at kunne fordre sig Værgemaal overdraget, "*eie saameget, som han tager under sit Værgemaal, paa det, at dersom noget ødes eller forkommes af det Gods, han er Værge over, han da af sit eget Gods igjen kan oprette Skaden. Eier han ikke saameget, bør han stille Borgen for sig; men kan han hverken stille Forlover eller give Forsikkring, men han dog er en fornuftig, flittig og ærlig Mand, da kan Børnegodset (med Øvrighedens Samtykke) hannem nok betroes*" (D. L. 3 - 17 - 5. 6. 7.). - Disse 3de sidste Artikler, som i ældre Tider vare af megen Vigtighed, have endnu kun Betydning med Hensyn til de mindre Summer, der ikke modtages i Overformynderierne, men gives Værgen umiddelbart i Hænde.

3. Dersom ingen født Værge er til. og heller ikke, enten ifølge dertil erhvervet kgl. Bevilling, der maa søges i Justitsministeriet, eller ved lovligt Testament nogen er udnævnt, eller naar Øvrigheden af gyldige Grunde vrager den fødte Værge, indsættes eller udnævnes en Værge. hvilken Udnævnelse paa Landet tilkommer den ordinaire Skifteret, som enten virkelig forretter eller dog efter Loven var berettiget til at forrette Skiftet efter den Afdøde (Fr. 19 Aug. 1735 § 25, 23 Aug. 1793, Rskr. 17 Marts 1821). - I Kjøbstæderne udnævnes saaledes Værgen af Magistraten, dog med Overformyndernes Samtykke (D. L. 3 - 17 - 2), men i Kjøbenhavn, hvor der er anordnet en egen Skolekommission, udnævner denne blot Interimsværger til at paasee de Umyndiges Tarv under Skiftebehandlingen, hvorefter de egentlige Værger ved Skiftets Slutning beskikkes af Magistraten, (Reskr. af 1 Oktober 1772).

4. I ældre Tider var det Værgen, der havde den umiddelbare Bestyrelse af den Umyndiges Midler, hvorom mange Artikler i Christian den Femtes danske Lov bære Vidne; men ved den nyere Lovgivning er Bestyrelsen gaaet over til Overformynderierne, under Overøvrighedens Tilsyn og med nogen Deeltagelse af Værgen. Paa Landet ere Skifteforvalterne tillige Overformyndere, og efter at den med Besiddelsen af visse Godser forbundne Ret til Skiftehold ved Lov af 23 April 1850 er ophævet og overgaaet til Herredsfogderne. er det saaledes disse, og paa enkelte Steder Birkedommere, der forestaae Bestyrelsen af Umyndiges Midler. I Kjøbstæderne besørger denne Forretning af 2de dertil af Magistraten udnævnte Mænd, og i Kjøbenhavn bestyres Overformynderiet nu af en egen Overformynder, dog saaledes, at Borgerrepræsentanterne udnævne 2de Mænd, som deeltage i Afgjørelse af alle Laanesager.

5. Udlaanet af den Umyndiges Kapitaler besørger af vedkommende Overformynderie dog skal, naar den Sum, der skal udlaanes, udgjør 200 Rdr. eller derover, og tilhører enten en enkelt Umyndig, eller flere Umyndige, der have samme Værge, og hvad enten Kapitalen udlaanes særskilt eller i Forbindelse med andre Kapitaler, Værgen altid høres derover, og naar han gjør Indsigelse mod den af Overformynderiet foreslaaede Sikkerhed, bør saadant, ved

Indsendelsen af den over Pantet optagne Taxationsforretning indberettes til Amtmanden, som har at afgjøre, om denne Sikkerhed ikke desto mindre findes antagelig. (Fr. 7 Juni 1827 § 6). Dersom den en Umyndig tilfaldende Formue ikkun udgjør 100 Rdr. eller derunder, skal den, ifølge Lov af 29de December 1857 ikke indsættes i Overformynderiet, med mindre den Umyndige tidligere i samme har indestaaende en større Kapital, hvormed den kan forenes, hvorimod en saadan mindre Sum bliver at udbetale til den Umyndiges Værg, der forsaavidt den ikke behøves til den Umyndiges Fornødenheder, har at foranstalte den udsat til Forrentning paa betryggende Maade og i sin Tid at aflægge Regnskab herfor til Myndlingen, naar denne bliver myndig (§ 1). - Selv de allerede før 1 Januar 1858 indestaaende Kapitaler paa 100 Rdr. eller derunder skulle efterhaanden søges udbetalte, dog kan Værgen i Løbet af 3 Aar, fra 1 Januar 1858 at regne, ikke fordre saadan Udbetaling, hvorimod vedkommende Overformynderibestyrelse er berettiget til i dette Tidsrum at udbetale deslige Kapitaler, naar det kan skee ved Hiælp af nye i Overformynderiet indkomne Midler, eller Kapitaler, der ere opsagte til Udbetaling, i hvilket Fald Værgen skal underrettes derom et Fjerdingaar forud (§ 2).

For 1858 var derimod - ifølge Reskript af 7 Febr. 1794 - Grændsen for Størrelsen af slige Kapitaler sat til 20 Rdr., saa at, naar den beholdne Hovedstol ikkun var 20 Rdr. eller derunder, denne ikke skulde indbetales i Overformynderiet, men gives Værgen i Hænde for at bruges til den Umyndiges Fornødenheder, med mindre den Umyndige allerede forud havde nogen foregaaende Arv indestaaende, hvormed den kunde forenes. - Men af flere Grunde, og navnlig med Hensyn til Pengenes nuværende mindre Værdie, er denne Grændse for Kapitaler, der ikke skulle undergives Overformynderiets Bestyrelse, ikke længere anset passende og derfor ved foranstaaende Lov forhøiet til 100 Rdr. Med Hensyn til Renterne af de Umyndige tilhørende Kapitaler, bestemmer Reskript af 7 Febr. 1794, at dersom der af disse Noget bliver tilovers fra det, som Myndlingerne behøve, da bør med samme forholdes ligesom med Kapitalerne; dog at det ikke skal være nogen Nødvendighed, at Renter, som kunde overstige 20 Rdr. (hermd sammenlign foranstaaende Lov) altid skulle gjøres frugtbringende, da tilfældige og locale Omstændigheder maa i denne Henseende komme i Betragtning, og i Overeensstemmelse dermed af Overformynderne med Øvrighedens Samtykke en nærmere Bestemmelse herom paa ethvert Sted fastsattes. - Iøvrigt kan Amtmanden og i Kjøbenhavn Magistraten udstede Bevilling til at udbetale af de Umyndiges Arvekapitaler saameget som der behøves til deres Opdragelse, eller i andre Maader til deres Gavn, saasom i Sygdoms- eller andre trængende Tilfælde; dog med det Vilkaar, at baade Værgerne og Overformynderne ere enige i, at det, der saaledes bevilges udbetalt, er til virkelig Fordeel og Nytte for den vedkommende Myndling; men dersom disse ere af ulige Meninger, indstilles Sagen til Ministeriets Afgjørelse. (Fr. 23 Mai 1800).

Dersom Myndlingen ei har større Formue, end at Indkomsterne medgaae til hans Underholdning og Opdragelse, er Værgen pligtig at forrette sin Bestilling for Intet; men bliver noget tilovers af Indkomsterne efterat alle Omkostningerne ved Godsets Bestyrelse og den Umyndiges Underholdning ere fradragne, kan

Værgen fordre en Trediedeel af Overskuddet for sin Umage, men han skal da svare Rentes Rente af Overskuddet, hvilket ikke kan fordres af ham, dersom han nogen Værgenpenge forlanger. (D. L. 3 - 17. - 28).

6. Naar der skiftes mellem en Afdøds umyndige Børn eller Børnebørn og den Efterlevende af disses Forældre eller Bedsteforældre, maa Arven, naar den ei kan udredes uden at sælge det af Boets løse eller faste Gods, som den Afdødes Egtefælle behøver, enten til sin Næringsdrift eller til dagligt og uundværligt Brug, blive indestaaende hos den Længstlevende af Forældrene eller Bedsteforældrene, imod at der til Sikkerhed for samme gives thinglæst Udlæg i Boets løse og faste Eiendomme, hvilke betroes den efterlevende Ægtefælle til Brug, dersom denne ansees for vederhæftig og paalidelig, eller og skaffer antagelig Sikkerhed (Reskr. 7 Febr. 1794 §2). Dog skal formelig Panteobligation ikke affordres den Længstlevende, men en Extrakt af den i Skiftebrevet gjorte Repartition og Udlæg kan udfærdiges paa slet Papiir og thinglæses med Betaling af en Trediedeel imod Skjøder efter Summens Størrelse (Rskr. 10 Febr. 1798. Sportelreglm. 23 Marts 1814 § 67 og Rskr. 21 Septb. 1822). Naar den Umyndiges Underholdning og Opdragelse besørger af den efterlevende Fader eller Moder, svares ingen Rente af den udlagte Hovedstol. Døer den Længstlevende, efter igjen at have indladt sig i nyt Ægteskab, kan saavel hiin Arv, som den, der endvidere falder efter den Længstlevende, fremdeles blive henstaaende imod samme eller lige Sikkerhed hos den efterlevende Stedfader eller Stedmoder, Stedbedstefader eller Stedbedstemoder, naar saavel vedkommende Værge som Overformynder finder, at denne ei kan skaffe større Sikkerhed, og at de Umyndige ere bedre tjente med at lade deres Arv indestaae i Boet imod saadan Sikkerhed, end at tvinge Stedfaderen eller Stedmoderen, Stedbedstefaderen eller Stedbedstemoderen til Realisation. Saafremt Overformynderen finder Betænelighed ved at stadfæste saadan Værgens Mening, andrages Sagen for Amtmanden til Resolution (Pl. 19 Aug. 1823). Disse Bestemmelser ere ved Pl. af 13 April 1824 udvidede til ogsaa at gjælde for Kjøbenhavn, og forøvrigt maa her nu ogsaa mærkes den nyere Fr. af 21 Mai 1843, der vil blive meddeelt paa sit Sted.

Da der paa Skiftet efter en afdød Proprietair var bleven bestemt, at den umyndige Datters betydelige Arvelod skulde forblive indestaaede i Boets faste Eiendomme, opstod senere det Spørgsmaal: om Moderen, der paany havde giftet sig, var pligtig at oplægge den Deel af Renterne, der ikke behøvedes til en efter Barnets Stilling passende Opdragelse og Underholdning. Justitsministeriet, hvis Resolution i denne Anledning forlangtes, formeente, at saalangt den ene af Forældrene var ilive, maatte Forskrifterne i Reskriptet af 7 Febr. 1794 § 2 umiddelbart komme til Anvendelse, hvorefter der ikke kunde paastaaes Renter af den Umyndiges Fædrearv førend fra Barnets 18 Aar, eller fra det Tidspunkt, da det forlod Fædre hjemmet, med mindre Moderen forinden maatte afgaae ved Døden; - men iøvrigt var der intet til Hinder for at Spørgsmaalet indbragtes til Afgjørelse ved Domstolene.

I et andet Tilfælde - hvor der nemlig var Spørgsmaal: om en Stedfader, efter at hans Hustru, de vedkommende umyndige Børns Moder, var afgaaet ved

Døden, (og altsaa ingen af de virkelige Forældre ilive), var pligtig at tilsvare Renter af Stedbørnenes hos ham indestaaende fædrene og mødrene Arv, forsaavidt disse Renter ikke kunde antages at medgaae til Børnenes Underholdning og Opdragelse - resolverede Ministeriet: at der ikke i Lovgivningen fandtes Hjemmel til i dette Tilfælde at indrømme Stedfaderen Fritagelse for at svare Renter af den hos ham indestaaende Arv. forsaavidt disse Renter udgjorde et større Beløb, end der af Værgen og Øvrigheden fandtes at kunne ansees som et billigt Vederlag for Børnenes Underholdning og Opdragelse, hvorfor det Overskydende burde udbetales til Værgen, som derfor paa sædvanlig Maade havde at aflægge Regnskab. - Medens nemlig Reskriptet af 7 Febr. 1794 tillader den efterlevende Ægtefælle under visse Forudsætninger at beholde de umyndige Børns Arvepart indestaaende hos sig, og derhos fritager denne fra at svare Renter af disse Børnemidler, udvider Placat af 19 August 1823 denne Bestemmelse til ogsaa at gjælde for de efterlevende Stedforældre, naar begge Forældre ere døde, men ikkun hvad Sikkerheden for Værnemidlerne angaaer, hvorimod denne Plakat ikke, saaledes som Reskriptet af 7 Febr. 1794, fritager for at svare Renter af saadan Arv (Justitsm. Skr. af 3 Novbr. 1837).

7. Ifølge Circulaire fra Justitsministeriet af 1 Juli 1857 ere Overøvrighederne bemyndigede til, istedetfor Justitsministeriet, paa Umyndiges Vegne at approbere Overeenskomster paa Skifter, som gaae ud paa:

a. at en fast Eiendom, eller Løsøre, eller begge Dele tilsammen uden Realisation udlægges en myndig Medarving for Vurderingssummen;

b. at der ligeledes for Vurderingssummen gives Udlæg:

1. til Piger over 25 Aar, een eller flere i Forening, af en mindre betydelig fast Eiendom, i hvilken Henseende en Hartkornsansættelse af indtil 4 Skpr. for et Huus paa Landet og en Assurancesum af indtil 1000 Rd. for en Kjøbstadeiendom bliver Grændsen, dog at en lovformelig Taxationsforretning forinden optages, samt med den nærmere Bestemmelse, at de til en saadan Eiendom hørende Besætnings- og Inventariegenstande tillige kunne udlægges de Paagjældende efter den under Skiftet satte Vurdering.

2. til Umyndige i Almindelighed af Løsøre, saasom enten enkelte Effecter, Haandværksredskaber o. desl., der efter Vedkommendes Alder og Livsstilling kunne være dem gavnlige, eller en større Deel Effecter til Udstyr til Piger, naar der er Sandsynlighed for at de snart ville blive gifte.

c. at Værgerne, naar deres Myndlinge ere uforsørgede og der ingen er ilive, hvem deres Forsørgelse efter Lovgivningen paahviler, renunciere paa den deres Myndlinge tilfaldende Arv, imod at der af Medarvinger som Vederlag tillægges dem forsvarlig Underholdning og Opdragelse indtil den Alder, da de kunne sørge for sig selv, dog under Betingelse af, at de Arvelodder, hvorpaa der renunceres, ikke vilde være tilstrækkelige til de Umyndiges Underhold, og at den Medarving, der overtager Forsørgelsen, stiller tilbørlig Sikkerhed for Opfyldelsen af de Pligter han paatager sig.

d. at en umyndig Arvings Lod, som i Overeensstemmelse med Reskript af 7 Febr. 1794 §2 forbliver indestaaende hos en længstlevende Egtefælle, sikres ved Udlæg ikke i det hele Boe, men i enkelte Dele deraf, som skjønnes at afgive tilstrækkelig Betyggelse, navnlig i sammes faste Eiendomme, hvis Værdie da bør godtgjøres ved en lovlig Taxationsforretning;

e. at en umyndig Arvings Lod i det Hele eller for en Deel udlægges i sikre udestaaende Fordringer, naar Saadant i de Umyndiges Interesse foretrækkes fremfor at søge Fordringen inddreven under Skiftebehandlingen.

f. at en uden Iagttagelse af de lovlige Former oprettet testamentarisk Disposition, som er anerkjendt af de myndige Arvinger, maa tages til Følge for de Umyndiges Vedkommende, naar Gjenstanden derfor er af forholdsmæssig ringe Betydning i Forhold til Boets Status, og det efter Omstændighederne maa antages, at den Umyndige vilde have givet sit Samtykke dertil, hvis han havde været myndig.

For at Overenskomsten i samtlige ovennævnte Tilfælde skal kunne approberes af Overøvrigheden, er det imidlertid en Betingelse, at baade Værgen og Skifteforvalteren deri ere enige; hvorhos det i de under Littra a. b. nævnte Tilfælde specielt bliver at tage i Betragtning, at Arrangementet i det Hele skjønnes at være til de Umyndiges Gavn, saasom at der enten derved sikres dem Opdragelse og Underholdning i Fædrengaarden, eller at deres Arvelod forøges.

I begge Tilfælde maa det først og fremmest paasees, at Vurderingen er paalidelig, og dernæst, med Hensyn til Tilfældet under Littra a., at de Umyndiges Arvelodder, hvis de ei udbetales, behørigt sikres, samt hvad det under Littra b. nævnte Tilfælde angaaer, at de udlagte Ting efter de Umyndiges Alder og Stilling kunne være dem til sand Nytte, hvorhos Overformynderiet, i Analogie med Fr. af 5 Mai 1830 § 2, bør have Tilsyn med, at slige til Umyndige in natura udlagte Gjenstande blive i Behold og forsvarligen bestyres.

8. Endvidere ere Overøvrighederne ligeledes paa Justitsministeriets Vegne bemyndigede til, efter vedkommende Værges og Overformynders Indstilling at approbere:

a. Indbetaling til Overformynderiet af en Umyndig tilhørende Kapital uden foregaaende lovlig Opsigelse fra Debitor, under Betingelse af, at den Umyndige holdes skadesløs for Rente indtil den Termin, hvori Kapitalen kunde fordres modtagen af Overformynderiet efter lovlig Opsigelse af Debitor, samt at der drages Omsorg for, at Kapitalen snarest muligt bliver frugtbargjort paa anordningsmæssig Maade;

b. Forandringer i den Umyndige ved thinglæst Skifteextract i Medfør af Reskript af 7 Febr. 1794 § 2 m. fl. Anordn, givne Sikkerhed hos Fader eller Moder, Bedstefader eller Bedstemoder, Stedfader eller Stedmoder, Stedbedstefader eller Stedbedstemoder, saasom naar enkelte mindre Dele af de pantsatte faste Eiendomme afhændes, medens andre lignende indkjøbes for at forenes med

Hovedeiendommen, dog at det nøie paasees, at Sikkerheden ved saadanne Forandringer ikke forringes;

c. Relaxation af enkelte Dele af de til Sikkerhed for Umyndiges Midler stillede Panter, naar Debitor ved en lovformelig Taxationsforretning godtgjør, at den tilbageblivende Deel af Pantet yder anordningsmæssig Sikkerhed, eller ialt Fald en Deel af det deri sikkrende Beløb afbetales;

d. at en Umyndig tilhørende Kapital, som er udlaant mod Pant i en fast Eiendom, forbliver uden ny Taxation indestaaende i denne, naar den skifter Eier, dog at Værgen og Overformynderen samtykke deri, og det derhos godtgjøres, at Eiendommen ikke er forringet siden den sidst foretagne Taxation;

e. at Umyndiges Midler, der have indestaaet hos Forældre eller Stedforældre, Bedsteforældre eller Stedbedsteforældre, fremdeles efter disses Død forblive - dog med Udstedelse af formelig Panteobligation - indestaaende hos Stedfaders, Stedmoders, Stedbedstefaders eller Stedbedstemoders efterladte Ægtefælle, eller hos de Umyndiges Sødskende, naar disse Personer have overtaget samtlige faste Eiendomme, Løsørengstande og Fordringer, hvori Arvemidlerne hidtil have været sikkrere, og de iøvrigt kunne give de Umyndige ligesaa betryggende Sikkerhed i de ommeldte Eiendele som de forhen havde, samt naar dette Arrangement iøvrigt kan skjønnes at være til de Umyndiges Tarv;

f. at de Umyndige tillagte Præstationer af enkelte Løsøreffecter, fri Bryllup, Huusly og desl., afløses med et passende Pengevederlag, naar saadant paa Grund af Afhændelsen af en Eiendom, hvor Præstationerne hidtil have været sikkrede, den Forpligtedes Død eller andre lignende Omstændigheder, maa antages at være til de Umyndiges Fordeel;

g. at de Umyndige tilhørende faste Eiendomme bortleies eller bortforpagtes for et længere Tidsrum, dog ikke over 9 Aar, hvorhos det maa iagttages, at en saadan Disposition over Eiendommene ikke straktes ud over den Tid, da de Umyndige ved Opnaaelsen af Mindreaarighedsalderen blive raadige over deres Midler;

h. Optagelse af Laan i Umyndiges faste Eiendomme, naar dette paa Grund af særegne indtrufne Omstændigheder maatte være tilraadeligt for at afholde særdeles Bekostninger i Anledning af Beskadigelser paa Eiendommen, eller til Forebygelse af dens yderligere Deterioration;

i. Anvendelse af den Umyndiges Kapital til at sikkre ham eller hende enten Underhold for Livstid ved at indgaae en Fledførings- eller Aftægtscontract, naar saadan Forsørgelse efter Vedkommendes særegne Forhold maa ansees ønskelig, eller en høiere Rente gennem Livsforsikringsanstalten;

k. Salg af Umyndiges Eiendele, være sig løse eller faste, ved Auction.

Om Salg underhaanden af Umyndiges Eiendele bliver derimod som hidtil at gjøre Indstilling til Ministeriets Approbation, hvorhos det i Slutningen af

Circulairret bemærkes, at dettes Bestemmelser ikke skulle medføre nogen Indskrænkning i den friere Dispositionsret, der antages at tilkomme Værgen for en Umyndiggjort over dennes Anliggender, men at de paa den anden Side, forsaavidt de i visse Tilfælde maatte gjøre Ministeriets Mellemkomst uforføden, ogsaa skulle finde Anvendelse paa Dispositioner over Umyndiggjortes Eiendomme.

9. Naar Umyndiges eller andre under offentlig Bestyrelse eller Tilsyn staaende Midler skulle udlaanes, bør dette ordentligviis ikkun skee mod første Prioritets Sikkerhed i faste Eiendomme; dog maa ifølge Rskr. af 3 Jan. 1843 slige Midler ikke anbringes i jordløse Huse paa Landet, om end disse efter lovlig Taxation forøvrigt kunne afgive den anordningsmæssige Sikkerhed. - Overformyndere og Øvrigheds personer, samt Andre, der ifølge Embedspligt have Bestyrelse eller Tilsyn med Umyndiges eller offentlige Midler, maa ikke til sig annamme eller indesidde med deslige Midler, ihvor tilstrækkeligt Pant de end kunne give derfor. (Fr. 31 Aug. 1774. 14 Febr. 1821). Ligesaalidt maa Bestyrerne af slige Midler bevilge Udlaan deraf til Nogen, der er dem beslægtet eller besvogret saa nær som Sødskendebørn, men hvis der maatte findes særdeles Grund til at anbefale en Saadan til slikt Laan, bør derom gjøres Forestilling til vedkommende Ministerium. (Rskr. 17 Juni 1828).

De Umyndiges eller offentlige Midler, der ikke efter Opbydelse til Thinge og i Stiftets Aviser kunne paa den anden Maade i sikkert Pant blive udlaante, maa anbringes i Statskassen, som for Beløbet udsteder opsigelige Obligationer; dog maa, ifølge Lov af 28 Marts 1855 ikke modtages under 100 Rdr. for hver enkelt Umyndig eller Stiftelse og af de modtagne Summer svares kun 3 p. e. - Ifølge forannævnte Circulaire fra Justitsministeriet kunne Overøvrighederne meddele Skifteforvalterne Tilladelse til at anbringe de contante Penge, der maatte forefindes i Boer, hvori umyndige Arvinger ere interesserede, i de med flere Begunstigelser fra det Offentliges Side oprettede Sparekasser eller Laane- og Discontokasser, navnlig naar det oplyses, at vedkommende Kasse udlaaner sine Midler med Varsomhed og mod tilbørlig Sikkerhed, og den befalede Anbringelse i Statskassen paa Grund af Omstændighederne vanskelig lader sig udføre, samt naar iøvrigt Værgen Intet derimod har at erindre.

10. De Eiendomme, hvori Sikkerhed for Umyndiges eller andre under offentlig Bestyrelse og Tilsyn staaende Midler tilbydes, bør uden Hensyn til Assurance vurderes efter de gangbare Priser i Kjøb og Salg; og af den Værdie i Sølv, hvortil Eiendommene saaledes ere ansatte, maa ei udlaanes mere end to Trediedele. Dog er særskilt Vurdering uforføden, naar Laanet hjemles ved den i Reskr. 7 Febr. 1794 § 11 antagne Værdie, nemlig 80 Rdr. pr. Tde. Hartkorn bebygget Bøndergods, og Hovedgaardstaxt beregnet til det Dobbelte. Paa den, tredie eller følgende Prioriteter maa ikke udlaanes, med mindre det er en uopsigelig Kapital, som indestaaer paa ældre Prioriteter, eller og det opsigelige ældre Prioritetslaan ei er større, end at det, sammenlagt med det nye Laan kun udgjør i det ringeste den halve Deel af Eiendommens paa forannævnte Maade bestemte Værdie (Fr. 7 Juni 1827 § 1 - 3). - Iøvrigt kan her og mærkes Reskr. 7 Febr. 1791

§ 8, hvorefter Pantet, om det er Bygninger og Huse, bør være assureret idetmindste for den Sum, som derpaa udlaanes.

Til at vurdere Eiendommen, som bydes til Pant, skal (efter Reskr. 7 Febr. 1794 Overformynderne i Kjøbstederne og paa Landet Værgerne), men nu i Regelen Eieren af Pantet begjere af vedkommende Rettens Betjente kyndige Mænd udmeldte. Den afholdte Vurderingsforretning skal derefter inden Retten afhjemles saaledes, at Vurderingsmændene edeligen bekræfte, at de hverken for Vild eller Venskab, eller af nogen anden Bevæggrund have taxeret Eiendommen anderledes, end de troe dens sande Værdie at være; men dersom Vurderingens Paalidelighed af vedkommende Værger, Overformyndere eller Øvrighed drages i Tvivl, maa den ei beediges, men i dette Tilfælde kan Omvurdering begjeres ved et dobbelt Antal af udmeldte Mænd, hvilken sidste Forretning bør edelig afhjemles, forinden Laanet paa Grund af den bliver at bevilge (Reskr. 7 Febr. 1794 § 6).

Ved disse anordnede Taxationer skulle følgende Regler iagttages:

a) Dommeren bør altid nøie indskjærpe Taxationsmændene, at de have at tage Hensyn til Eiendommens virkelige Værdie i Handel og Vandel, og ikke enten til Assurancen eller til hvad Bygningen kan have kostet at opføre, saalidet som til det, Eiendommen under heldige Konjunkturer har været og kan forventes igjen at ville blive værd. Ved Afhjemlingen bør og Taxationsmændene udtrykkeligen beedige, at hiin Regel af dem er iagttaget.

b) Den, der attraaer Laanet, bør for Mændene opgive den Sum, hvorfor Eiendommen sidst er solgt. Dersom han dertil behøver en Attest af Pantebogen, bør derfor i Gebyr til Retsskriveren ei betales mere end 24 sk.; men der bør da gives Attesten den Paategning, at den kun maa bruges til hiin Hensigt. - Hvis Eiendommen ikke er solgt i en saadan Periode, at der kan sluttes noget fra Kjøbesummen, bør Mændene tage Hensyn til hvad andre lignende Eiendomme koste, hvilket heller ikke i det modsatte Tilfælde bør tabes af Sigte.

e) Mændene skulle tillige tage de Indtægter i Betragtning, som Eiendommen efter Rimelighed kan give af sig naar den udleies, og de særdeles Byrder, som hefte paa samme.

d) Naar den sum, der udlaanes, overstiger 500 Rdr. Sølv, bør Rettens Skriver overvære Forretningen, veilede Mændene og føre Forretningen i Pennen, hvorved han bør sørge for, at den bliver motiveret og nøiagtig i alle sine Dele.

e) Forsaavidt de Midler, hvoraf Udlaan skal gjøres, ei umiddelbart bestyres af en Overøvrighed, bør Taxationsforretningen, inden den afhjemles, indsendes til Amtmanden, eller hvem der ellers har Overtilsynet med hine Midler. Den saaledes foresatte Autoritet er beføiet til at nedsætte den Sum, der bevilges udlaant, under det, der ifølge Forretningens Udfald kunde udlaanes, hvis der findes Betænkelighed ved at udlaane den fulde Sum.

f) Saavel ved Mændenes Udnævnelse som ved Forretningens Afhjemling bør Dommeren iagttage den størst muelige Omhu for at tilveiebringe en paalidelig Vurdering (Fr. 7 Juni 1827 § 2).

For at udmelde Mænd til de nævnte Taxationsforretninger, samt for at modtage Forretningens Beedigelse, skal betales til Dommeren 72 Sk. Sølv, naar kun to Mand udnævnes, men, naar flere udmeldes, endvidere 24 Sk. for hver af disse; og til Skrивeren erlægges for Udskriften sædvanlig Arkebetaling 36 Sk. for hvert Ark samme udgjør. Desuden betales til hver af Rettens Betjente 24 Sk. for Forretningens Bekræftelse (Pl. 17 December 1823 § 1). Dersom Rettens Skrивer paa Grund af at den Sum, der skal udlaanes, overstiger 500 Rdr., er tilstede ved Taxationsforretningen, nyder han endvidere, foruden fri Befordring, den samme Betaling som er tilstaaet Dommeren for Udnævnelsen og Afhjemlingen, og hvis Summen er over 1000 Rdr. det Dobbelte (Fr. 7 Juni 1837 § 2). - Enhver af de udmeldte Mænd nyder, uagtet der til Forretningen maatte fordres særdeles Sagkyndighed, kun den i Sportelreglm. § 248 bestemte enkelte Betaling, nemlig for hver halve Dag, Forretningen varer, 54 Sk., samt for at møde i Retten og beedige Forretningen, 14 Sk., med mindre Forretningens Gjenstand er en Jordejendom af mere end 8 Tdr. Hartkorn, eller en Bygning, der er forsikkret i Brandkassen til 10000 Rdr. Selv eller derover, da der i saa Fald tilkommer dem den dobbelte Betaling. - Ved Dagsbetalingerne regnes indtil 4 Timer for en halv, over 4 indtil 8 Timer for en heel, og over 8 Timer for 1 1/2 Dag. - Naar den, der begjerer en Forretning afholdt, erklærer, at det Laan, han derved søger at erholde af offentlige Stiftelsers eller Umyndiges Midler, ei skal udgjøre over 200 Rd. Sølv, erlægges der, saavel til Dommeren og Skrивeren som til Mændene, kun halv Betaling, men i saadant Tilfælde kan Forretningen heller ikke paa nogen Maade bruges som Hjemmel for større Laan end det angivne. (Pl. af 17 Dcbr. 1821. § 1. 2. 3).

11. Til vedvarende Betyggelse for de udsatte Kapitaler skulle Panterne, forsaavidt de bestaae i Huse og Gaarde, hvis Bygninger udgjøre deres eneste eller fornemste Værdie, hvert tredie Aar paa Debtors Bekostning omvurderes, med mindre de Umyndiges Værger tilligemed to i Nærheden af de pantsatte Eiendomme bosatte gode Mænd give Attest til vedkommende Overformynder om at Pantet er tilstrækkeligt, eller og, at Debitor derfor stiller antagelig Kaution, i hvilke Tilfælde Taxationen i det Høieste to Gange maa gaae over. (Reskr., 7 Febr. 1794 § 9). - Ved Pl. af 1 Marts 1842 er dernæst anordnet, at foranstaaende Bestemmelse i Reskr. af 7 Febr. 1794 fremdeles maa afgive den almindelige Regel for den successive Kontrol med Tilstrækkeligheden af de deri omhandlede Panter for Midler, der staae under offentlig Forsorg, hvorhos det dog, for at Omvurdering paa Grund af Attester fra gode Mænd i Overensstemmelse med bemeldte Paragraphs Indhold kan bortfalde, udfordres, forsaavidt Umyndiges Midler angaaer: at vedkommende Overformynder og i Kjøbenhavn tillige Magistraten, og forsaavidt andre under offentlig Varetægt staaende Midler angaaer, den nærmeste locale Bestyrelse for disse Midler, erklære, at de ikke have nogen Anledning til at tvivle om Attesternes Rigtighed - ligesom, hvad Umyndiges Midler angaaer, lige Paategning bør gives af Værgerne for de Umyndige, som Obligationerne tilhøre eller som i alt Fald have Andeel i samme

for i det mindste 200 Rdr. - De omhandlede Attester kunne imidlertid aldeles bortfalde, naar de ovennævnte Vedkommende attestere, at de efter deres personlige Kundskab til Panterne ere overbeviste om, at samme endnu ere tilstrækkelige, eller at de ved anstillet Undersøgelse derom have overbeviist sig, ligesom ogsaa ovennævnte Reskripts Bestemmelse om Kaution som Middel til at undgaae Omvurdering fremdeles gjælder. - For at lette den Byrde, som er forbunden med deslige Omvurderinger, er ved Pl. af 13 April 1831 befalet, at flere til en offentlig Stiftelse eller et Overformynderie pantsatte Eiendomme maa, forsaavidt de høre under samme Jurisdiction, foretages, afhjemles og beskrives under Eet, samt at Beskrivelsen maa skee paa stemplet Papiir af 4de Kl. til 42 Sk., og at de en saadan samlet Omvurderingsforretning i det hele vedkommende Udgifter skulle fordeles paa samtlige Debitorer.

12. Laanet af Umyndiges Midler bør ei fuldbyrdes, førend det derfor udstedte Gjælds brev med Thinglæsningspaategning er indleveret til Overformynderiet (Rskr. 12 Mai 1827). Obligationen skal indeholde den udtrykkelige Betingelse, at saafremt Renten ikke betales i rette Tid, skal Kapitalen til samme Tid være forfalden til Betaling (Reskr. 7 Febr. 1794 § 12); at Kapitalen ei af Debitor kan opsiges med ringere end eet Aars Varsel; at deelviis Opsigelse af Kapitalen kan skee fra Overformynderiets, men ikke fra Debtors Side; samt at Debitor skal underkaste sig den hurtige Retsforfølgning efter Forordn. af 25 Jan. 1828. - Naar udenfor Kjøbenhavn flere Umyndiges Kapitaler udlaanes under Eet, bør Obligationen ikke lyde paa Umyndiges Midler i Almindelighed (hvilken Fremgangsmaade før brugtes), men den bør udtrykkeligen indeholde, hvilke Umyndiges Midler deri ere anbragte. - Naar nogen, der er Interessent i en saadan Obligation, udtræder af Overformynderiet, kunne andre i Overformynderiet indkomne Kapitaler benyttes til at udbetale ham, og disse igjen anbringes i hiin Obligation, hvorom der blot behøver at gives Paategning paa samme, hvilket dog ikke maa skee, hvor den udgaaende Myndling eier hele Summen (Rskr. 26 Oktbr. 1841). Dog bliver der at drage tilbørlig Omsorg for at Pantet endnu har vedligeholdt en saadan Værdie, at den Kapital, der saaledes træder i den udbetaltes Sted, deri er anordningsmæssig sikkert, uden at det herved ansees tilstrækkeligt, at Pantet paa den Tid, Obligationen blev udstedt, afgav lovlig Sikkerhed. Dersom den saaledes substituerede Sum overstiger 500 Rdr., skal en ny Taxation af Pantet finde Sted; er den derimod ikkun 500 Rdr. eller derunder, kan Amtmanden tillade, at Taxationen undlades, naar Overformynderne, samt i Kjøbstederne tillige Magistraten, udtrykkeligen og bestemt erklære, at Pantet ikke ved indvortes Foringelse eller ved Konjunkturerne er saaledes nedsat i Værdie, at det ei længer afgiver den tilbørlige Sikkerhed; dog at vedkommende Værge ogsaa giver sit Samtykke dertil, forsaavidt der under samme Værgemaal hører en Sum af 200 Rdr. eller derover.

Den, der har Lod i en slig Obligation, kan, naar han ved sin Udtrædelse af Overformynderiet ønsker det og Debitor deri er enig, beholde sin Andeel i samme, i hvilket Tilfælde han, imod behørigt Afkalds Meddelelse af Overformynderiet erholder en verificeret Gjenpart af Obligationen, forsynet med Overformynderiets Paategning om, hvor stor en Andeel der overlades ham til fri Raadighed, saavel som Paategning af Debitor om, at han for Eftertiden vil direkte

udbetale til den udtraadte Interessent Renterne af hans Andeel, samt at denne særskilt kan opsiges med det bestemte Varsel. (Fr. 7 Juni 1827 § 7. 8. 9).

Dog er Overformynderiet, naar den udtrædende Myndling forlanger det, i Regelen pligtig til kontant at udbetale ham sine Arvemidler, hvorfra kun undtages det Tilfælde, da Obligationer paa Skiftet ere Myndlingen udlagte og modtagne i Overformynderiet som henhørende under hans Arv. - Først naar Overformynderiet gjør vedbørlig Rede og Rigtighed for den modtagne Kapital, har det i Regelen Ret til at fordre Afkald og Qvittering for dets Administration (Rskr. 15 Juli 1845).

13. Naar de foreskrevne Regler i Henseende til Vurdering af Pantet m. m. ere iagttagne, samt naar derhos ved Panteobligationens Thinglæsning fremlægges Beviis for, at alle paa den pantsatte Eiendom heftede Skatter og andre Byrder ere erlagte, og derefter tilbørligt Opsyn haves med, at Pantet ikke forringes, maa alle Vedkommende være angerløse i Tilfælde af uformodet Tab. (Reskr. 7 Febr. 1794 § 8), hvilket da heller ikke lettelig synes at kunne indtræffe. - Hvad Kjøbenhavns Overformynderie angaaer, er ved Reskr. af 31 Jan. 1794 anordnet, at om der skulde indtræffe Tab paa Panter, hvori Umyndiges Midler ere anbragte, efterat alle i Anordningerne foreskrevne Forsigtighedsregler ere iagttagne, da maa saadant Tab i Overeensstemmelse med D. L. 3 - 17 - 40 være uden Ansvar for Overformynderiet og derhos fordeles paa den hele fra Overformynderiet udsatte Masse af Umyndiges Penge (med nogle navngivne Undtagelser), hvorfor og i de fra dette Overformynderie udstedte Obligationer ei skal nævnes, hvilke Umyndige den udsatte Kapital tilhører, men derimod over Obligationerne holdes en Designation, hvori skal anføres, hvad enhver Myndling deri er deeltagende for.

Hvis derimod en Umyndig ved sine Midlers slette og ulovlige Bestyrelse lider noget Tab paa disse, er det en naturlig Selvfølge, at Vedkommende, der er Skyld i Tabet, bør erstatte samme, og da hvad rede Penge angaaer disse staae under Overformyndernes Bestyrelse, er det og nærmest disse, hvem Erstatningspligten paaligger; i Mangel af Betalings Erholdelse af disse bør Værgen drages til Ansvar, forsaavidt Tabet kan tilregnes ham. - Ifølge Fr. af 8 Juli 1840 haves derfor og stiltiende Panteret hos samtlige Magistratspersoner, Byfogder, Herredsfogder og Birkedommere for al den private Formue, der kommer under deres Varetægt som Skifteforvaltere og Overformyndere, hvilket ligeledes gjælder om alle andre, til hvis Embede Skifteforvaltning eller Overformynderibestyrelse hører.

14. Naar en ifølge sin Alder ellers myndig Person enten formedelst høi Alderdom, Vanvittighed, Ødselhed, eller af andre Aarsager ikke kan varetage sit eget Gavn, kan han af Øvrigheden erklæres for umyndig og en Værgе beskikkes ham (D. L. 3 - 17 - 5). I Kjøbstæderne er det Magistraten, men paa Landet Amtmanden, der afgjør, hvorvidt nogen skal erklæres umyndig eller ei, men efterat Umyndigheds-Resolutionen er falden, er det vedkommende Skifteforvaller, der udnævner Værgen. - Dersom nogen sinder sig forurettet ved, at Øvrigheden enten bevilger eller afslaaer en Persons Umyndiggørelse, maa

Besværingen desangaaende indgives til vedkommende høiere Autoriteter og kan ikke indbringes for Domstolene.

Naar Øvrigheden saaledes ved sin Beslutning sætter en Person ud af den Myndighedstilstand, hvori han før befandt sig, skal den beskikkede Værge uopholdelig kundgjøre dette ved det Thing, hvorunder den Paagjældende har sit Hjem. Saa bør og i Forbindelse hermed iagttages, hvad Plakaten af 27 Novbr. 1839 foreskriver for at sætte den Paagjældende ud af Stand til at udøve Raadighed over de faste Eiendomme, som han enten paa den Tid maatte besidde, eller senere maatte erhverve, nemlig: at den Øvrighedserklæring, hvorved han gjøres umyndig, skal thinglæses ved den Jurisdiction, hvorunder Eiendommen er beliggende, - hvorhos Værgen ved Paategning paa Dokumentet skal opgive de faste Eiendomme, som den Umyndiggjorte eier under den Jurisdiction, hvor Læsningen skal foregaae, ligesom han og, hvis denne senere erhverver flere Eiendomme under samme Jurisdiction, paa lige Maade bør opgive dette for vedkommende Rettens Betjent: Alt for at Dokumenterne paa vedkommende Register kunne bemærkes som vedkommende Raadigheden over forbemeldte Eiendomme (Pl. 27 Novbr. 1839 § 1). - Iøvrigt bør, forat en saadan Persons Umyndighedstilstand saavidt mueligt kan bringes til almindelig Kundskab, den beskikkede Værge herom indføre en Bekjendtgjørelse, hvad Kjøbenhavn angaaer, i den Berlingske Tidende, og udenfor Kjøbenhavn, i Berlingske Tidende og vedkommende Stiftsavis, hvor en saadan gives; men hvis den Paagjældende hører til Landalmuen, træder Læsning ved Kirkestævne istedetfor Indførelse i Aviserne. Dog skal, i Overeensstemmelse med Lovens almindelige Grundsætninger, Dekretets juridiske Virkning alene være afhængig af dets Thinglæsning. - Det følger af sig selv, at Mangelen af den foreskrevne Kundgjørelse kun kan komme den tilgode, der i utilregnelig Uvidenhed maatte indlade sig med en Person, der er gjort umyndig, ligesom og den, der vidende om Umyndiggjørelsen søger at benytte Mangelen af den foreskrevne Kundgjørelse til at erhverve Rettigheder imod ham, bliver at straffe efter Fr. af 11 April 1840, som handler om Tyverie, Bedragerie m. m. (Pl. 10 April 1841 § 1 og 4).

Den, der beskikkes til Værge for en Umyndiggjort, bør foranstalte dennes Bo taget under Behandling af Skifteretten som Værgemaalsbo, hvorpaa denne, efterat have registreret Boet, atter extraderer samme til Værgen med Undtagelse af Kapitalerne, der bør indsættes i Overformynderiet. Dog kan Forsømmelse af at optage en formelig Status over Boet ikkun bevirke, at Værgen bør staae til Ansvar, saafremt det bevises, at nogle af den Umyndiges Eiendele formedelst denne Forsømmelse ei vare blevne tagne under hans Administration og Skade derved var foraarsaget. (Dom i Jur. Tidssk. 14 Bd. 2 h. Pag. 202).

Ifølge Kancelliskr. af 16 Juli 1817 og 12 Juni 1845 ere de i Lovgivningen foreskrevne Regler for Umyndiges Midler ikke anvendelige paa Værgemaalet for en Umyndiggjort, men det maa i det Hele være overladt til Værgen for en Saadan, efter bedste Skjønnende at behandle hans Anliggender, saaledes som det efter disses Beskaffenhed findes hensigtsmæssigt, og som han trøster sig til at kunne forsvare i Tilfælde af Paatale. Dette er dog efter Rskr. af 12 Octbr. 1847 kun at forstaae om den beskikkede Værges Myndighed til at træffe saadanne

Arrangements og Transactioner, som af ham skjønnes fornødne for at bringe Orden i Formuen; men med Hensyn til Værgens Bestyrelse af den Umyndiggjortes Kapitaler gjælder derimod Bestemmelserne i Resk. af 7 Febr. 1794 § 23, hvorefter Værgen er pligtig aarlig at afgive sit Regnskab til vedkommende Overformynder, for at denne kan revidere samme. Ved en Overretsdøm, som findes indført i juridisk Ugeskrift for 1851 S. 136, blev Værgen for en Umyndiggjort paalagt at udrede Erstatning, da en Kapital, som han havde udlaant uden Iagttagelse af Bestemmelserne i Fr. 7 Juni 1827 om Sikkerhed for Umyndiges Midler, var gaaet tabt.

15. Mandspersoner og ugifte Fruentimmere mellem 18 og 25 Aar kaldes Mindreaarige og ere myndige under en Kurators Tilsyn indtil det 25de Aar, da den fuldkomne Myndighedsalder indtræder. Dog kunne Personer, der have opnaaet en Alder af idetmindste 22 Aar, erholde Bevilling til at være fuldmyndige, hvilken af Amtmanden kan udleveres i Kongens Navn, naar det med troværdige Vidnesbyrd er oplyst, at Vedkommende have opnaaet en saadan Modenhed og Fasthed, at det ikke er at befrygte, at de ville misbruge Bevillingen, i hvilken Henseende den fødte eller satte Værges eller Kurators, samt vedkommende Øvrigheds og Sjælesørgers Erklæringer i Særdeleshed kommer i Betragtning, ligesom det og tilstrækkeligt bør godtgjøres, at Bevillingens Meddelelse vil være til sandt Gavn for den Paagjældende. Ligeledes bør og Amtmanden nøie iagttage, at han ikke ved slig Bevilling giver Nogen Adgang til, førend den opnaaede Fuldmyndighedsalder efter Loven, at nedsætte sig paa en Næring, der allerede paa det Sted, hvor han vil nedsætte sig, drives af saa stort et Antal, at en Forøgelse ei kan ansees ønskelig for Kommunen (Fr. 23 Marts 1827). - Fuldmyndighedsbevilling for Mandspersoner, der ere under 23 Aar, maa søges i vedkommende Ministerium, men meddeles kun under særdeles Omstændigheder og naar den Paagjældende er nær ved den nævnte Alder.

Naar en Umyndig har fyldt sit 18de Aar, skal det af Værgen anmeldes, i Kjøbstæderne for Magistraten, men paa Landet for den ordentlige Skifteforvalter, der tillige er Overformynder, som strax beskikker ham eller hende en Kurator, der tilligemed den Mindreaarige modtager dennes Midler og derfor giver Afkald, der læses til Thinge paa Udstederens Bekostning, hvorefter dette Værgemaal udgaaer af Overformynderiet. - Ifølge D. L. 3 - 17 - 34, der nævner "*Værgen eller en anden god Mand*", synes Værgen altid at være nærmest til at blive Kurator, i hvilket Tilfælde ingen ny Bestikkelse behøves. - Dersom en Pige inden fornævnte Tidspunkt er bleven gift, skal hendes Midler tilligemed Regnskabet for Værgemalet overleveres hendes Mand, der og udsteder Afkaldet (Reskript 7 Febr. 1794 § 21).

16. Den Mindreaarige annammer selv sit Gods at forestaae; men den beskikkede Kurator skal fremdeles have Tilsyn med ham indtil han bliver fem og tyve Aar, at han ei Godset unyttig tilsætter. Og bør derfor intet Pant eller anden Forskrivning agtes, som af den Mindreaarige sættes eller gives, uden det skeer med Kurators Samtykke (D. L. 3 - 17 - 34). - Dersom derfor den Mindreaarige uden gyldig Grund stiller sig ved nødvendigt eller nyttigt Løsøre, er Salget ugyldigt, og hans Kurator kan med Øvrighedens Bistand tvinge Besidderen til at

udlevere det Solgte uden Vederlag. - "*Kjøbslaaer Nogen med Den, som ei er mægtig og myndig til at afhænde, tabe sit Værd, og Den som har solgt, bekomme Godset igjen uden Vederlag*" (D. L. 5 - 3 - 10). I hvilken Henseende det mellem de Retslærde er omtvistet, om Kjøbesummen, naar den er i Behold, kan fordres tilbage eller ei. - Hvad faste Eiendomme angaaer, da overtager og bestyrer den Mindreaarige selv disse; kun er det Kurators Pligt at paasee, at han ikke ved ukloge Foranstaltninger forringer dens Værdie. Ligeledes er det Dennes Pligt at have Tilsyn med hvad Pengemidler den Mindreaarige muligt er i Besiddelse af; er det Obligationer, bør han paategne dem, at de uden hans Samtykke ikke maa qvitteres, transporteres eller pantsattes; er det rede Penge, bør han sørge for, at de paa sikker Maade gjøres frugtbringende. Kunne de ikke blive enige herom, bør Øvrighedens Resolution indhentes.

Alle skriftlige Kontrakter og Forpligtelser, der indgaaes af den Mindreaarige, udfordre i Regelen Kurators Samtykke og Medunderskrift for at være gyldige, og der gives endog Tilfælde, da end ikke dennes Samtykke er tilstrækkelig. Saaledes maa efter D. L. 5 - 3 - 6 og 7, ingen Mandsperson, som ikke er sine fulde fem og tyve Aar, sælge eller afhænde den Jord, han har erholdt ved Arv eller Gave, med mindre det skeer med hans nærmeste Slægtnings Raad og Samtykke til dermed at betale hans Forældres Gjæld, eller deres, hvis Arving han er, eller sin egen, saafremt denne er foraarsaget af Reiser og Studering, eller og han vil bruge Pengene til sin Nærings og Handels Forsættelse; og et ugift Fruentimmer maa aldrig afhænde sin Jord, uden til at bekoste sit Underhold eller betale sin arvede Gjæld med, da maa hun med nærmeste Slægtnings Raad sælge den, hvilket imidlertid nu formodentlig, efter Loven om Fruentimmernes Myndighed, ligeledes maa være indskrænket til Fruentimmerets 25de Aar. Dog kan ogsaa i disse Tilfælde til Salget erhverves kgl. Bevilling; og iøvrigt gjælder Lovstedet kun om Salg, men ei om Pantsættelse, saa at den Mindreaarige maa kunne pantsatte sin Jord med Kurators Samtykke, uden næste Frænders Raad. - Den, som ikke er sine fulde fem og tyve Aar, er heller ikke pligtig at svare til noget Forløfte (d. e. Kaution), som han inden eller uden Riget gjort haver (D. L. 1 - 23 - 13), og det end ikke, om hans Kurator ogsaa bar givet sit Samtykke dertil.

Den Mindreaarige maa i Almindelighed antages at have fri Raadighed over, hvad han ved sin egen Flid, saasom ved Arbeide, handel o. s. v. erhverver sig, saavel som over sine Renter og aarlige Indtægter; men dersom han uforsvarlig sætter disse overstyr, kan hans Kurator gribe til den Udvei, at lade ham erklære umyndig. - Og skjøndt den Mindreaarige ikke i Almindelighed kan gjøre Pengelaan paa sin egen Haand, maa dog rimeligviis undtages det Tilfælde da Laanet er stiftet til hans uundgaaelige Fornødenheder og ikke er større end at det kunde forudsættes, at den Paagjældendes Fortjeneste vilde være tilstrækkelig til dets Betaling.

17. For at forhindre Aagerkarles Bedragerier var det forhen paabudet, at alle skriftlige Kontrakter om Penge eller Penges Værd, som udstedtes af dem, der ikke vare fuldmyndige, skulde i Kjøbstæderne indgaaes for en Øvrighedsperson, eller for Notarius publicus, men paa Landet for Dommeren, eller for den Embedsmand, til hvem Notarialforretningerne vare overdragne, samt at de ved

Kontrakten forpligtede Personers Underskrift og Forsegling paa Dokumentet burde skee i denne Embedsmands og et tilkaldt Vidnes Paasyn, da slige Kontrakter og Forpligtelser ellers skulde være aldeles ugyldige (Fr. 26 Octbr. 1804). - Dette er nu hævet ved Fr. af 24 April 1839, saa at de, der af Personer, som ei ere fuldmyndige, modtage Forskrivninger, Transporter, Qvitteringer eller andre Dokumenter, som behøve Underskrift af Forældre, Værger eller Kuratorer. ved Erhvervelsen af de fornødne Underskrifter ikke skulle være bundne til at iagttage de i bemeldte Forordning foreskrevne Former, hvorimod det er Vedkommende overladt at benytte ethvert i Lovens almindelige Regler grundet Bevismiddel til dermed at godtgjøre Underskrifternes Ægthed (§ 1).

Imidlertid er det endnu fremdeles Enhvers Pligt, der vil inlde flg i Kontraktforhold med Nogen, selv at forvise sig om, at denne enten har den Myndighed, som behøves til at forpligte sig, eller i manglende Fald dertil har erhvervet rette Vedkommendes (Forældres, Værgers eller Kuratorers) Samtykke. Det er saaledes ikke nok for at kunne erhverve Rettigheder mod en Umyndig eller Mindreaarige, med hvem man har inladt sig i Kontraktforhold, at denne urigtigen har foregivet enten at have de til at forpligte sig nødvendige Egenskaber eller at Kurator eller andre Vedkommende dertil have givet deres Samtykke. Selv om han i denne Henseende har for sin Medkontrahent foreviist Dokumenter, efter hvis Indhold han vilde have den fornødne Myndighed eller være forsynet med Vedkommendes Samtykke, kan dette ikke paaberaabes til at gjøre nogen Fordring mod ham gjældende, med mindre Sagen paa efterstaaende Maade (i § 3) har været undersøgt, og denne Undersøgelse har givet et saadant Resultat. at han i Medhold af Paragraphens Indhold derfor kan drages til Ansvar (§ 2).

Naar den. der har handlet med en Person, som befindes at mangle den til at forpligte sig fornødne Myndighed, paaberaaber sig, at denne har brugt en saadan Fremgangsmaade, som den i Slutningen af § 2 anførte, skal han andrage det for vedkommende Øvrighed, som derpaa foretager en nøiagtig Undersøgelse af Sagens hele Sammenhæng. Dersom det da godtgjøres, at Medkontrahenten selv har været vidende om de af den Mindreaarige eller Umyndige benyttede Dokumenters Urigtighed, eller dog har maattet have Formodning derom, saa kan den Umyndige eller Mindreaarige ikke drages til Ansvar, hverken til Straf eller Skadeserstatning, og Medkontrahenten maa tilskrive sin egen Uforsigtighed det Tab han maa lide. - Men dersom Undersøgelsen ikke leder til at tillægge Medkontrahenten saadan Mislighed, bliver den Umyndige eller Mindreaarige at dømme til at give Erstatning til den besvegne Medkontrahent, saavelsom til at lide anden Straf efter Lovens almindelige Forskrifter (§ 3).